

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2015-04-14
Stockholm

Mål nr
M 11020-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-11-07 i mål nr M 4890-14, se bilaga

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Södermanlands län
611 86 Nyköping

MOTPART

Bygg- och tekniknämnden i Nyköpings kommun
Nyköpings kommun
611 83 Nyköping

SAKEN

Föreläggande att plantera två ekar längs Norrköpingsvägen i Nyköping

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Södermanlands län beslut den 7 augusti 2014, dnr 515-6656-2013.

Dok.Id 1200410

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Södermanlands län (länsstyrelsen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom.

Nyköpings kommun (kommunen) har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

De i målet aktuella träden ingår i en ekallé som sträcker sig från Norrköpingsvägen över en rondell och in på Bergshammarvägen. Nyplanteringar av träd har skett på båda sidorna om rondellen, sannolikt i syfte att knyta ihop allén, vilket visar att det är fråga om en sammanhängande allé. Av häradskartan kan man urskilja att allén gick längs med hela Norrköpingsvägen. På kartan är dock allén markerad enbart i Nyköpings socken, trots att den fortsatte längs med Bergshammarvägen. Det har således funnits en sammanhängande allé på vägarna. Allén består till övervägande del av vuxna träd. De träd som kommunen har fällt var därför biotopskyddade. Att kommunen antog att dispens inte krävdes för nedfällningen hindrar inte länsstyrelsen från att förelägga om ett återställande på det sätt som skett i målet. Länsstyrelsen ifrågasätter om det är möjligt att upphäva biotopskyddet för en allé genom att, som i förevarande fall, t.ex. bygga en rondell i den.

Det bör också noteras att mark- och miljödomstolen har bedömt att det generella biotopskyddet inte gäller för de två fällda ekarna men däremot ska övriga ekar ersättas om det skulle visa sig att de har blivit skadade vid vägarbetet. Detta resonemang är motsägelsefullt. Vidare bör uppmärksammas att det är sex ekar i trädraden på den östra sidan av rondellen där de två ekarna har fällts. Det har ingen betydelse för bedömningen om länsstyrelsen i sitt kartmaterial markerat en allé som skyddsvärd eller inte. Detta då det dels inte finns någon heltäckande inventering av alléer i länet, dels är orimligt att kräva att länsstyrelsen ska ha inventerat alla alléer i länet för att de ska

omfattas av ett biotopskydd. Ett sådant generellt krav skulle innebära att de flesta alléer i landet skulle kunna avverkas utan dispens från biotopskyddet. Det som ska avgöras är om de aktuella träden är en del av en biotopskyddad allé.

Kommunen har anfört i huvudsak följande. De aktuella ekarna var i mycket dåligt skick och utgjorde en risk för trafikanter. Det är inte visat att träden utgjorde en del av en allé och de omfattades därför inte av biotopskyddet. Sex av de tio träd som länsstyrelsen har pekat ut i sitt överklagande är till övervägande del unga och relativt nyplanterade, varför de inte kan anses utgöra en del av en allé. Vägstrukturen har dessutom förändrats genom tillkomsten av en rondell och genom vägomläggning. Det anförda medför att området svårligen kan ses som en sammanhängande allé. Även den omständigheten att det är ett stort avstånd mellan den befintliga allén väster om rondellen och de enstaka större träden öster om rondellen medför att de aktuella träden inte kan anses vara en del av en allé.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om två träd kan anses utgöra en del av en sådan allé som utgör ett biotopskyddsområde. Utredningen i målet, särskilt fotografier och kartor, visar att det är fråga om lövträd som är planterade i en rad längs vad som tidigare utgjort en väg. Träden är till övervägande del vuxna och det är sammanlagt fråga om fler än fem träd. Detta leder till slutsatsen att de aktuella träden ingår i en sådan biotoptyp som är skyddsvärd (jfr MÖD 2005:73). Den omständigheten att träden numera är placerade mellan flera vägar samt på båda sidor av en rondell föranleder inte någon annan bedömning.

Det anförda innebär att de aktuella träden har ingått i en allé som omfattas av ett generellt biotopskydd. Inom ett sådant område är det enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken inte tillåtet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Det är ostridigt att kommunen har tagit ned de två träden utan att ansöka om dispens för åtgärden. Länsstyrelsen har därför haft skäl för föreläggandet om återplantering av två träd längs med Norrköpingsvägen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och länsstyrelsens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Ingrid Åhman, tekniska rådet Yvonne Eklund och tf. hovrättsassessorn Solmaz Fadai Vikström, referent.

Föredragande har varit Petter Larsson Garcia.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-11-07
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 4890-14

KLAGANDE

Nyköpings kommun, Bygg- och Tekniknämnden
611 83 Nyköping

MOTPART

Länsstyrelsen Södermanlands län
611 86 Nyköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Södermanlands län beslut 2014-08-07 i ärende nr 515-6656-2013,
se domsbilaga 1

SAKEN

Föreläggande att återplantera två ekar längs Niorrköpingsvägen i Nyköping m.m.

DOMSLUT

Med delvis bifall av överklagandet upphäver mark- och miljödomstolen det
överklagade beslutet avseende punkterna 1-4 om återplantering av två ekar längs
Norrköpingsvägen.

Dok.Id 388664

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

YRKANDEN M.M.

Nyköpings kommun (kommunen) har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen och yrkat att det ska upphävas. Till stöd för sin talan har kommunen anfört huvudsakligen följande. Kommunen har bedömt att de båda ekarna inte utgjorde del av en allé och därmed inte omfattades av biotopsskyddet, varför någon dispensansökan inte lämnades in innan ekarna togs ner. De båda ekarna är dessutom enligt digitala uppgifter hämtade ifrån länsstyrelsen den 19 december 2013 varken markerade som skyddsvärda eller som tillhörande en allé. I samband med ombyggnationen av rondellen vid Gumsbacken fälldes inga träd. Skyddsåtgärder genomfördes i form av att trädstammar skyddades och djupa schaktningar undveks. För att befintliga träd inte skulle komma till skada övervakades projektet av landskapsingenjören på kommunens parkavdelning. Med hänvisning till ovanstående anser kommunen att länsstyrelsens beslut om återplantering och eventuell ersättning av ekar inom fem år ska upphävas.

DOMSKÄL*Tillämpliga lagrum*

Enligt 7 kap 11 § första stycket 1 miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att samtliga lätt igenkännbara områden i landet ska utgöra biotopsskyddsområden. Av lagrummets andra stycke framgår att man inom sådana områden inte får vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön, men att dispens kan ges i det enskilda fallet om det finns särskilda skäl. Enligt 5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. utgör sådana mark- eller vattenområden som anges i bilaga 1 till förordningen biotopsskyddsområden. I bilagan anges bland annat alléer. Definitionen av en allé är enligt bilagan lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett övrigt öppet landskap. Träden ska även till övervägande del utgöras av vuxna träd.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter,

domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Återplantering av två ekar längs Norrköpingsvägen

Länsstyrelsen har i sitt beslut bedömt att de båda ekarna som kommunen tagit ner, placerade på Norrköpingsvägen, hört till en allé som fortsätter från Bergshammarvägen över Gumsbackens rondell och vidare på Norrköpingsvägen. Länsstyrelsens bedömning av sträckningen av allén framgår av domsbilaga 2.

Mark- och miljödomstolen delar inte länsstyrelsens bedömning att de båda ekarna varit placerade på ett sådant sätt att de kan anses tillhöra allén som finns längs med Bergshammarvägen. Även om en ek har lämnats kvar i mitten av Gumsbackens rondell, anser mark- och miljödomstolen att rondellen bryter av allén på Bergshammarvägen. Utifrån de fotografier och kartskisser som finns i målet, bedömer mark- och miljödomstolen att de båda ekarna inte varit planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd. Enligt de digitala uppgifter som kommunen hämtat ifrån länsstyrelsen den 19 december 2013 har ekarna ifråga inte heller markerats som skyddsvärda eller som tillhörande en allé. Mot bakgrund av det ovan anförda finner mark- och miljödomstolen att de båda ekarna inte utgör biotopskyddsområden och att de därmed inte omfattas av kravet på dispens enligt 7 kap 11 § första stycket 1 miljöbalken. Med bifall av överklagandet ska därför länsstyrelsens beslut upphävas såvitt avser punkterna 1-4 om återplantering av två ekar längs Norrköpingsvägen.

Eventuell ersättning av ekar inom fem år

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning har det inte framkommit några skäl att upphäva länsstyrelsens beslut i denna del. Föreläggandet får anses falla inom ramen för länsstyrelsens tillsynsansvar enligt 26 kap 9 § miljöbalken och kan inte heller anses vara mer ingripande än vad som behövs för att miljöbalken och dess föreskrifter ska efterlevas. Länsstyrelsens beslut ska därför stå fast i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 3 (DV 427)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, ska ges in till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, senast den 28 november 2014.

Prövningstillstånd krävs.

Emilia Virtanen

Ingrid Johansson

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Emilia Virtanen, ordförande, och tekniska rådet Ingrid Johansson.